

**158 . Sibiu | Comuna: Municipiul Sibiu | Județ: Sibiu | Punct: str. Filarmonicii,
nr. 17 | Anul: 2021**

Anul: 2021

Cod RAN: 143469.231

Perioade: Evul Mediu, Perioada modernă

Epoci: Evul Mediu, Perioada modernă

Tipuri sit: locuire

Autori: Claudia Urduzia, Anca Sorina Nițoi, Zeno-Karl Pinter

Instituții: Muzeul Național Brukenthal, Sibiu, Muzeul Național Brukenthal, Sibiu, Institutul de Studii Socio-Umane, Sibiu

Nr. autorizație: 226

Data autorizației: 2021-04-20

Raportul de cercetare de la Sibiu, jud. Sibiu Punct: str. Filarmonicii, nr. 17

Raport

Terenul care a făcut obiectul cercetării se află în centrul vechi al orașului Sibiu, în zona cunoscută ca Orașul de Sus și utilizată antropic cel mai târziu în jurul anului 1325, moment în care începe construcția celei de a treia centuri fortificate a localității, care înconjură această suprafață[1]. Primele mențiuni ale străzii Filarmonicii datează de la cumpăna secolelor XV-XVI, când strada apare ca Kleinerd (1501). După 1751 ea va fi cunoscută ca Auf der kleinen Erde, între 1919-1947 ca Gen. Traian Moșoiu, după 1947 ca A.A. Jdanov și abia după 1970 sub actualul nume.[2] Cele mai vechi construcții de pe stradă sunt din secolul XVIII, dar cele mai multe (printre care și imobilul Filarmonicii 17) aparțin secolului XIX.[3] Terenul se află într-o zonă relativ bine reprezentată arheologic. Cele mai apropiate vestigii sunt fragmentele de tubulatură din lemn și ceramică, provenind de la vechile canalizări și aducțiuni de apă, surprinse pe strada Filarmonicii în anii 1994-1995, cu prilejul săpării șanțurilor pentru pozarea cablurilor telefonice.[4] Alte descoperiri din perimetrul străzii nu se cunosc, dar literatura de specialitate semnalizează câteva descoperiri din străzile învecinate.[5] Terenul din Sibiu de pe str. Filarmonicii 17 este o proprietate îngustă de formă aproximativ dreptunghiulară, care depășește rar lățimea de 6,50 m pe lungimea sa totală de 61 m. Spre S-SE și N-NV, proprietatea este mărginită pe mare parte a lungimii sale de zidurile locuințelor de la numerele 15 și 19. De la V la E, dinspre stradă spre spatele proprietății, terenul este ocupat mai întâi de corpul de clădire C1, apoi de o curte mică, urmată de corpul C2 și apoi de grădină. Proprietatea astfel caracterizată urmează să facă obiectul lucrărilor de Reabilitare corp C1 (inclusiv amenajarea unei intrări noi în pivniță, cea actuală fiind foarte degradată) și reconstruire (și mărire) corp C2 – Sibiu, str. Filarmonicii 17. Prin urmare a fost deschisă o suprafață (S1) în colțul format de spatele corpului C1 cu zidul proprietății vecine (Filarmonicii 19), pentru surprinderea raporturilor dintre ele, dar și pentru secționarea actualei intrări ruinate către pivniță. Pentru surprinderea stratigrafiei generale a sectorului cercetat fost deschisă o secțiune longitudinală (S 2), care a suprapus perpendicular fostul corp C2, ca și zona din spate a acestuia către grădină. O a treia suprafață (S3) a fost deschisă în grădină, pentru a acoperi întreaga zonă ce urmează să fie afectată de lucrări. În pivnița corpului C1 au fost deschise de asemenea 7 casete arheologice (C 1-7). (Fig. 1) În urma cercetării preventive s-a observat că terenul care a făcut obiectul lucrărilor se poate împărți din punct de vedere stratigrafic în 3 zone, după cum urmează: a. zona grădinii, aflată de la limita NE-ică a terenului până la corpul C2 - prezintă o stratigrafie unitară, relativ simplă, cu un singur complex identificat aici; b. zona curții și cea a corpului C2 - prezintă o stratigrafie complexă, cu numeroase straturi de umplutură, complexe și întretăieri apropiate cronologic pe un areal relativ mic; c. zona pivniței corpului C1 (corp care are o latură la strada Filarmonicii) - prezintă o stratigrafie superficială relativ simplă și câteva complexe, unele afectate de construcția clădirii. Între cele 16 complexe arheologice identificate pe parcursul cercetării se numără: două gropi de var (complexele cx 1 și 2), amenajarea de intrare în pivniță (cx 3), o fântână oarbă ? (cx 4), o groapă de stâlp (cx 14) și mai multe gropi cu destinație inițială incertă, majoritatea umplute cu resturi menajere (complexele cx 4a, 5-8, 10-12 - Fig. 2 și 15-18). Între materialele descoperite pe parcursul cercetării se află materiale de

construcție fragmentare (cărămizi, țigle, conducte ceramice), fragmente de vase ceramice și de cahle, oase de animale, recipiente de sticlă și un glonț de calibru mare cu lungimea 8 cm. (Fig. 3-4) Ceramica este din pastă fină, subțire, mare parte din ea arsă bine oxidant, uneori cu urme de ardere secundară. Ca forme domină fragmentele de oală borcan, cu toartă lată cu caneluri, străchini și farfurii, mai rar fragmente de căni, de vase mari sau de tigăi (un picior). Mare parte a ceramicii prezintă smalt în culori și modalități variate de aplicare. Cele mai timpurii fragmente pot fi atribuite secolelor XVI-XVII. Între cele câteva fragmente de cahle descoperite avem fragmente de cahle cu păsări (pelican și vultur?), cahle simple (din care una de coronament) și cu motive tapet. Cele două cahle cu păsări (Fig. 4) pot fi atribuite secolului XVII,[6] aceluiași secol sau poate celui următor putând fi atribuite și cahlele de tip tapet.[7] Pe baza acestor materiale, s-a făcut datarea celor 16 complexe arheologice descoperite, cele mai vechi dintre acestea fiind complexele cx 10 și 12 (secolele XVI-XVII) din pivniță și complexul cx 4 – fântâna oarbă (secolele XVII-XVIII), din afara pivniței. Materialul arheologic descoperit în cursul cercetării va fi păstrat în secția istorie a Muzeului Național Brukenthal. Datele culese în timpul cercetării au permis și alte observații legate de evoluția clădirilor și a proprietăților din zonă. În vreme ce corpul de clădire de la stradă a fost atribuit pe baza trăsăturilor sale arhitecturale secolului XIX, fiind mai vechi decât imobilul vecin (Filarmonicii 19), partea sa din spate este mai nouă decât casa vecină, acesta suferind o adăugire spre E-NE, cândva în secolul XX. Cercetarea a permis de asemenea observarea faptului că în secolul XIX, Filarmonicii 17 și Filamonicii 19 aparțineau unei singure parcele. Dată fiind restricționarea cercetării arheologice, impusă de starea precară a zidurilor imobilelor vecine (ce mărginesc curtea Filarmonicii 17 la S și N), de instabilitatea solurilor pe care sunt așezate și de superficialitatea fundațiilor corpului C1, s-a propus continuarea lucrărilor cu condiția supravegherii arheologice pentru toate lucrările din cadrul proiectului de Reabilitare corp C1 și reconstruire corp C2 – Sibiu, str. Filarmonicii 17.

Note

- Luca, S.A., Pinter, Z.K., Georgescu, A., Repertoriul arheologic al Județului Sibiu. Situri, monumente arheologice și istorice, Sibiu, 2003, p. 185.
- Sigerus, E., Cronica orașului Sibiu. 1100-1929, Sibiu, 2011, 84.
- Avram, Al., Bucur, I., Topografia monumentelor din Transilvania. Municipiul Sibiu, Köln, 1999, p. 174-182.
- Luca, S.A., Pinter, Z.K., Georgescu, A., Repertoriul..., p. 195.
- Luca, S.A., Pinter, Z.K., Georgescu, A., Repertoriul..., p. 195; Munteanu, C. I., Contribuții la repertoriul arheologic al județului Sibiu, Sibiu, 2018, p. 84-93.
- Marcu Istrate D., Cahle din Transilvania și Banat de la începuturi până la 1700, Cluj-Napoca, 2004, p. 213, 186, 264 și respectiv 268, pl. 49, 17, 129 și respectiv 197.
- Ibidem, p. 112.

Informații suplimentare online

[Raportul 6806 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
